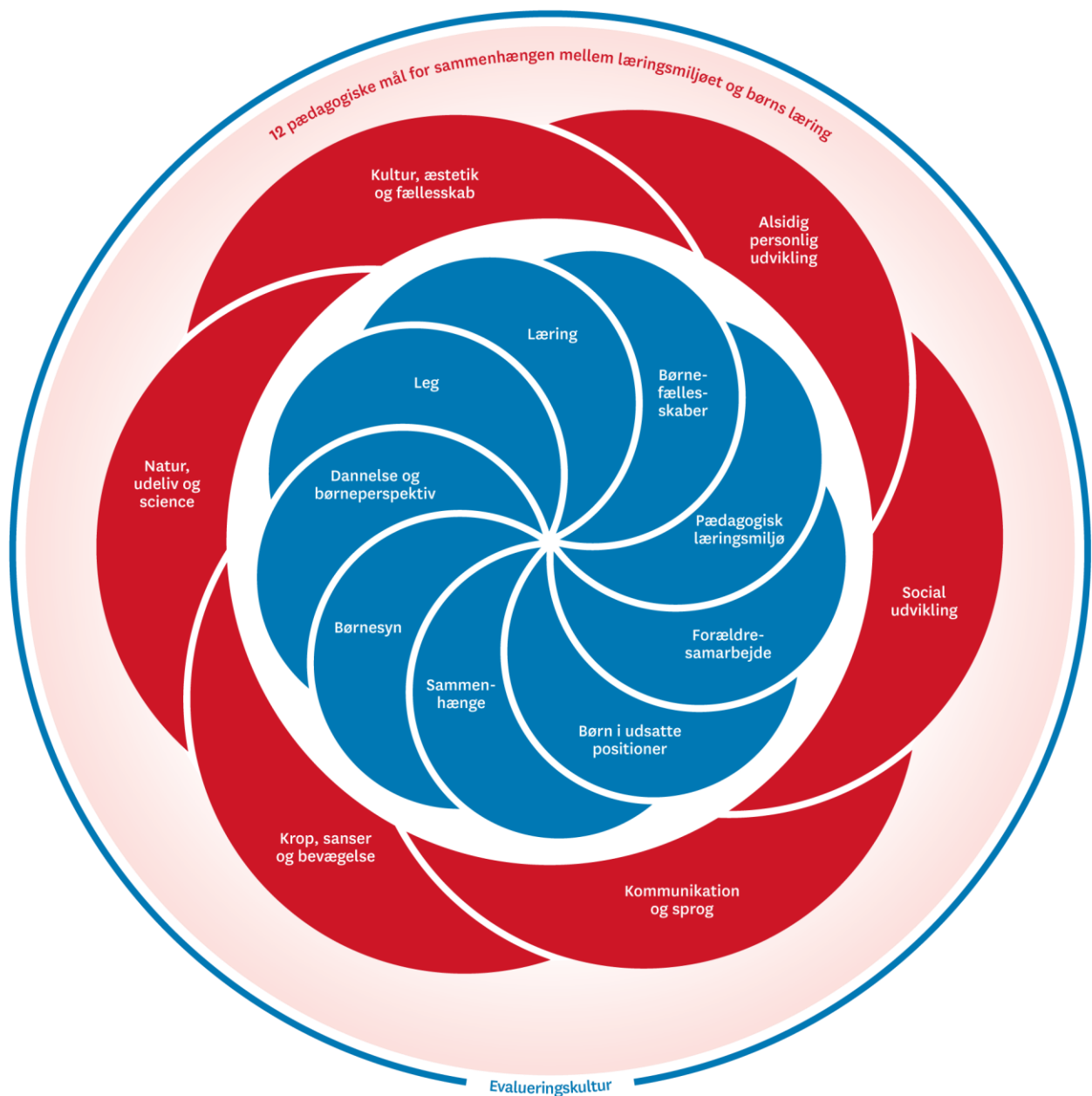

Pædagogisk læreplan for Tapdrup Børnehus 2020-2022

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i

publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Her beskriver vi kort vores stamoplysninger, pædagogiske profil og lokale forhold. Det kan for eksempel være børnegruppens sammensætning og forskellige forudsætninger, de fysiske rammer, geografisk placering og andre ting, der har betydning for vores pædagogiske arbejde.

Viborg d. 1. 10 2022

Kære læser.

Du sidder nu og læser vores pædagogiske læreplan.

Vores pædagogiske læreplan bliver aldrig helt færdig, da den er et dynamisk redskab, der vil ændre sig i takt med ændringer i børnegruppen, i personalegruppen og i pædagogikken. Versionen her er version 1.1.

Arbejdet med vores pædagogiske læreplan er en proces som tager tid, og vi har valgt at give det den tid. Der ligger mange snakke og beslutninger til grund for at beskrive det arbejde vi udfører hver dag, og det vi gerne vil udvikle vores arbejde til. Det vi beskriver her i, skal være det der kan ses, høres og mærkes ude i vores hus.

Der skal udarbejdes 2 læreplaner, 1 for børnehaven og en for vuggestuen. Indtil nu er de ens. Vi arbejder sammen om alle elementer og temaer, så vi kan starte med den fælles forståelse, inden vi begiver os mere ned i betydningen af de forskellige dele for henholdsvis vuggestue og børnehave.

*Alt hvad der er skrevet med **blåt** i vores læreplan, er enten fortrykt i skabelonen her, eller tilføjet fra **Den styrkede pædagogiske læreplan, rammer og indhold**.*

Med venlig hilsen

Charlotte Torpdahl Christensen, Børnehusleder

Tapdrup Børnehus er en kommunal daginstitution der er beliggende i et naturskønt område i landsbyen Tapdrup, øst for Viborg. Vi er dimensioneret til 22 vuggestuebørn og 45 børnehavebørn.

Børnehuset blev bygget som en børnehave i 1996, og i 2012 kom vuggestuen til, så vi er nu et integreret børnehus fra 0-6 år.

Børnehuset er indrettet i Tapdrup gamle skole. At vi er i en tidligere skole, ses blandt andet på vores mange rum og vores gymnastiksal.

Vi har 3 udendørs legeområder, blandt andet en stor legeplads omme bag børnehuset. Det er en legeplads i kuperet terræn, med både legeredskaber og mange træer, så der er rige muligheder for leg og bevægelse.

Netop bevægelse spiller en vigtig rolle i vores hverdag, da vi er et DGI certificeret børnehus.

Vi har en let adgang til naturen omkring os, og derfor tager vi ofte på ture i lokalområdet.

Vi er inddelt i aldersopdelte børnegrupper. I vuggestuen har vi 2 gruppe, én for de yngste vuggestuebørn og én for de ældste. Børnehaven er inddelt i 3 grupper, én for de 3-4 årige, én for de 4-5 årige og én for de 5-6 årige. Vi vægter meget at samarbejde på tværs af grupperne, så børn og voksne oplever at være en del af både en mindre og en større sammenhæng.

Vi er 12 fastansatte inklusiv en kostansvarlig medarbejder og en børnehusleder. Nogle af medarbejderne har været her i mange år, og andre er nytilkomne inden for det sidste år. Indimellem har vi også studerende fra seminariet eller medarbejdere i andre praktikforløb hos os.

Vi har fuld kostordning, hvilket betyder at børnene kan få alle dagens måltider her. Vi har fokus på at følge

Fødevarerstyrelsens kostråd. Vi har bronzemærket i økologi.

Pædagogisk grundlag

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

”De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Vi har valgt at opdele beskrivelsen af de 5 punkter, så de ikke alle beskrives samlet. Vi har indsat lovtekst ved hvert element, teksten er taget fra **Den styrkede pædagogiske læreplan, rammer og indhold**.

Barnesyn:

Det at være barn har en værdi i sig selv. Børn skal ikke alene forberedes på at blive voksne, men også støttes og værdsættes i de første år.

Forarbejde til dagtilbudslovens § 8 stk. 2

Lige præcis det, er måske det vigtigste der står i den pædagogiske læreplan. At det at være barn har en værdi i sig selv. Barndommen er værdifuld, og skal ikke anses som blot et skridt rettet mod det næste trin. Det er **nu**, det er lige her barnet lever, leger, lærer og udvikler sig som menneske. Det har vi et stort ansvar for at værne om, og i at formidle på børnenes vegne.

Viborg Kommunes vision for børn og unge er, at de skal have "lys i øjnene og mestre eget liv". Børnesynet der skal være med til at understøtte dette lyder:

- *Børn og unge forventes at gøre det bedste de kan. Det er de voksne der kan skabe forandring.*
- *Børn og unge har ret til, og udvikles, gennem aktiv deltagelse i sunde fællesskaber.*
- *Alle børn og unge har værdi og potentiale og skal blive så dygtige, de kan.*
- *Børn og unge skal selvstændiggøres til voksenlivet.*

Det børnesyn arbejder vi ud fra, og med følgende tilføjelser:

- Vi arbejder med at se tingene fra børnenes og barnets perspektiv. Vi ser det enkelte barn, vi er nærværende, omsorgsfulde og vi støtter op om barnets egne initiativer.
- Vi støtter barnet i dets udvikling, ser på dets nærmeste udviklingszone, igennem hverdagens aktiviteter og gøremål. Det betyder at barnet deltager aktivt i relevante aktiviteter, såsom borddækning, selv hælde mad op, hente ting, vælge bøger, spil og lege. De får selv lov og tid til at gøre det de kan, såsom at finde en ble, kravle op ad stigen til puslebordet, tage tøj på osv. Dette styrker barnets selvhjulpenhed, giver glæde, nysgerrighed og gåpåmod samt giver barnet en følelse af mestring. Barnet er medskabere af egen læring.
- Vi guider og støtter barnet i de forskellige fællesskaber det indgår i. Vi viser positiv ledelse og vi tager ansvaret for at skabe den gode relation til barnet.
- Vi bestræber os på at følge barnets spor og på ikke afbryde dets leg for at sætte en anden aktivitet i gang.
- Barnet mødes med anerkendelse, da vi ved at barnet altid gør det bedste det kan, i den kontekst det er i. Vi er bevidste om at noget der kan forekomme som uhensigtsmæssig adfærd i voksnes øjne, indeholder altid en meningsfuld hensigt for barnet.

Dannelse og børneperspektiv samt børnefællesskaber:

Børn på fx 2 år og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse. Dannelse, ligestilling og demokrati skal medtænkes i det daglige pædagogiske arbejde, så børnene oplever at have indflydelse på udformning af dagligdagen og aktiviteterne uanset baggrund, køn, alder og kultur. Det pædagogiske personale i dagtilbuddet skal invitere barnet til at være aktivt deltagende, så barnet selv er med til at skabe sin læring og konkrete deltagelse i demokratiske sammenhænge, som personalet er ansvarligt for at skabe.

Forarbejde til dagtilbudslovens § 8 stk. 2

Al leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale fastsætter rammerne for. Relationer og venskaber er afgørende, hvor alle børn skal opleve at være en del af fællesskabet og blive respekteret og lyttet til. I dagtilbuddenes hverdag skal der være plads til, at det enkelte barn både kan vise initiativ og kan være aktivt deltagende, samtidig med at fællesskabet skaber rum til alle, nye relationer og mulighed for at prøve forskellige positioner mv. Det er det pædagogiske personales og ledelsens opgave at skabe en balance mellem individ og fællesskab i dagtilbuddet.

Forarbejde til dagtilbudslovens § 8 stk. 2

Det er væsentligt at børnene oplever demokrati og at de har medbestemmelse i deres hverdag. De dannes til at indgå i forpligtende fællesskaber, hvor der både tages hensyn til fællesskabet og til den enkelte. De er alle en ligeværdig del af fællesskabet, og lærer at tage hensyn og at give plads til hinanden. Børnene har medbestemmelse – men kan ikke bestemme alt, da fællesskabet skal fungere. Nogle gange går de demokratiske beslutningsprocesser ikke som det enkelte barn havde ønsket, og der hjælper vi dem igennem den svære erkendelse, at man ikke fik det man ønskede.

Vi anskuer dannelse som en dybere form for læring.

- Vi forsøger at tilrettelægge vores hverdag så den veksler imellem at give børnene plads og tid til at udforske det de er optagede af, og at de voksne har planlagte aktiviteter som børnene deltager i. I de vokseninitierede aktiviteter, har vi stadig øje for børnenes ideer og initiativer.
- Vi viser glæde ved, og italesætter, børnenes initiativer og deres mestring af nye færdigheder, samt når de udviser omsorg for hinanden.
- Vi har løbende pædagogiske drøftelser omkring forskellige hverdagssituationer, og hvordan vi får tænkt både dannelse og børneperspektivet mere ind i det.
- Vi giver plads til at aktiviteter og lege kan gentages mange gange, alt efter børnenes behov.

Leg:

Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud. Legen er også grundlæggende for børns sociale og personlige læring og udvikling, og legen fremmer blandt andet fantasi, virkelyst, sprog, nysgerrighed, sociale kompetencer, selvværd og identitet. Nogle gange skal legen støttes, guides og rammesættes, for at alle børn kan være med, og for at legen udvikler sig positivt for alle børn.

Forarbejde til dagtilbudslovens § 8 stk. 2

Børnehaven:

Når børn leger sammen, styrker det børnefællesskaberne, og børnene oplever hver især at have værdi og dermed styrkes deres selvværd

- Vi skal skabe stimulerende og inspirerende legemiljøer til både stille lege og vilde lege, ude og inde.
- Legen er en grundlæggende del af vores måde at arbejde på
- Vi skal give børnene lov til at lege
- Vi voksne skal være på gulvet i børnehøjde, så vi er nærværende, tilgængelige og klar til at indgå i legen.
- Vi skal være bevidste om at bevæge os i de 3 læringsrum, foran, ved siden af og bagved børnene.
- Det at lege skaber udvikling hos børnene, både personligt, socialt og følelsesmæssigt
- I legene bearbejder børnene oplevelser, indtryk og følelser
- Vi skal være nysgerrige på børnenes lege, og ikke afbryde dem fordi vi synes at de bliver lidt for vilde.

Vuggestuen:

- Vi skal sidde på gulvet i børnehøjde, så vi kan gå følge børnenes lege og gå ind i dem ved behov. På den måde skaber vi trygge rammer for legen, vi kan sætte ord på børnenes lege og vi kan være på forkant med konflikterne
- Der skal være legesager og materialer tilgængelige i børnehøjde
- Vi skal skabe bedre motoriske, herunder sansemotoriske, rammer på stuerne
- Vi skal slippe kontrollen, så børnene får bedre betingelser for at lege og eksperimentere

Læring:

Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret. Det pædagogiske læringsmiljø handler om at fremme børns kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive udvikling og forståelse.

Forarbejde til dagtilbudslovens § 8 stk. 2

"Børn har lært noget, når de kan noget mere end før, mestrer nye færdigheder, ved mere end før, ser på sig selv og andre på nye måder og andre ser på dem på nye måder." " Lene Tanggaard

Vi arbejder ud fra Viborg Kommunes læringssyn som lyder:

- *Børn skal lære at lære gennem bevidste læringsstrategier, gode arbejdsvaner og evne til fordybelse.*
- *Børn har mange læringsbaner, og vi skal være opmærksomme på dem alle.*
- *Vi arbejder dynamisk med at finde de rette balancer mellem den intenderede, den realiserede, den formelle og den uformelle læring.*

Vi vil give børnene muligheder for at være aktive med skabere af egen læring. Dette gør vi i de læringsmiljøer vi skaber sammen, så børnene har mulighed for at lære på flere forskellige arenaer, igennem leg og oplevelser og i flere forskellige fællesskaber.

Vi arbejder i faste børnegrupper, for at skabe de bedste betingelser for en genkendelig struktur, med nære relationer, støtte og guidning til det enkelte barn, for derved at give hvert barn de bedste betingelser for læring og udvikling.

Det er vigtigt, at vores fysiske rammer er udfordrende, så børn kan undersøge og gøre egne erfaringer.

Vi er som personale bevidste om at bevæge os i de 3 læringsrum som Basil Bernstein har beskrevet:

	Børn har ringe indflydelse på form og indhold	Børnene har høj indflydelse på form og indhold
De voksne har høj grad af indflydelse på indhold og form	1. Læringsrum Voksenskabt læring. Den voksne går foran barnet. Den voksne har sat et bestemt indhold på programmet. Børnene skal lære noget bestemt.	2. Læringsrum Voksenstøttet læring. Den voksne går ved siden af barnet. Den voksne støtter og udvikler sammen med børnene. Børnenes medbestemmelse er medtænkt i projekter og aktiviteter. F.eks. følge børnenes spor.
De voksne har lav grad af indflydelse på indhold og form		3. Læringsrum Leg og spontane oplevelser. Den voksne går bag ved barnet. Den voksne skaber muligheder og udfordringer gennem tilrettelæggelse af et miljø for leg og læring. De pædagogiske handlinger ligger underforstået i miljøet. F.eks. ved overvejelser over legepladsens indretning.

Fig 1: De tre læringsrum (Basil Bernstein 2001)

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

- Vi har, som medarbejdere, ansvaret for at skabe gode pædagogiske læringsmiljøer for børnene igennem hele dagen.
- Vi er bevidste om egen rolle og faglighed, og omsætter denne faglighed i arbejdet med børnene.
- Vi er bevidste om at alle hverdagens rutiner er et pædagogisk læringsmiljø - børnene deltager i de daglige rutiner, såsom borddækning, afrydning, ordne vasketøj.
- Vi arbejder med børnene i mindre grupper – vi bestræber os på i vores planlægning at dele børnene op i mindre grupper for at skabe nærvær og plads til fordybelse.

- Selvhjulpelighed – vi lader børnene gøre tingene selv – børnene opfordres og guides til at gøre tingene selv.
- Rum og indretning – vi bestræber os på at vores rum indbyder til leg og er med til at skabe tryghed og genkendelighed for børnene. Her i Coronatiden er dette en vanskelig øvelse, da vi ikke kan have særlig mange ting tilgængeligt for børnene.
- Voksnes nærvær og tilstedeværelse – vi er hvor børnene er.
- Nærværende og deltagende voksne i børns leg.
- Øje for børnegruppens sammensætning – vi planlægger aktiviteter der tilgodeser de enkelte børns forskellige forudsætninger – bla igennem mindre grupper og med øje for det enkelte barn
- Opmærksomme på børnefællesskaber – skabe nogle miljøer/rammer hvor børnene kan få lov til at lege og udvikle sig.
- Opmærksomme på børnenes perspektiv – vi taler med børnene om de forskellige aktiviteter vi laver. "Dokumenterer synligt for børnene".
- Følger børnenes spor – børnene har indflydelse på deres dagligdag. Opmærksomhed på hvad børnene er optagede af.
- Der er plads til leg og aktivitet - Vi tilrettelægger dagene så der både er plads til børnenes leg og til vokseninitierede aktiviteter.

Samarbejde med forældre om børns læring

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Vi arbejder ud fra Viborg Kommunes forældresyn:

- *Forældrene er de vigtigste mennesker i børn og unges liv.*
- *Forældre vil altid deres børn det bedste.*
- *Børn og unge lykkes bedst, når de voksne omkring dem tager ansvar og samskaber.*

Vores samarbejde med forældrene er baseret på gensidig tillid og tiltro til hinandens vilje og evner. Vi oplever at forældrene har tillid til os som pædagogisk personale fordi vi viser dem at vi vil dem og deres børn og at vi har evnerne til at tage vare på deres børn.

Vi ikke "låst" i kun at tage vare på børn fra vores egen gruppe, men vi hjælper også på tværs af huset. Dette kommer til udtryk i hente og bringe situationer hvor vi oplever at forældre henvender sig til alle fra personalegruppen uanset tilhørsforhold. De ved at vi alle vil hjælpe med at løse deres "udfordring" Vi oplever også at vi i personalegruppen bruger hinandens ressourcer for at højne vores faglighed hvilket kommer til udtryk ved at forældrene altid kan henvende sig til os, og hvis ikke vi selv ved det vil vi altid undersøge det enten hos hinanden eller på tværs af andre faggrupper.

Vi oplever også, at vi samarbejder med forældrene om børnenes trivsel og læring ved at vi altid kan bede om hjælp fra forældregruppen.

Dette kom til fx udtryk da Hoppelopperne skulle fange krebs hvor der var en forælder som brugte sin fritid på at fange nogle til os for en sikkerhedsskyld. Forælderen gik også med på selve dagen, og hjalp med at fange krebsene sammen med os.

Vi har forskellige flader og samtaler hvor vi samarbejder med forældrene omkring børnenes trivsel og læring:

- Opstarts samtaler og rundvisning.
- 1 gangs samtale efter 1-2 måneder.
- Tid til snak ved aflevering og afhentning.
- Bekymringssamtaler.
- Nyhedsbreve, billeder og tekster på børnenettet.
- Ring sammen hvis der har været en svær afleveringssituation.
- Vi siger godmorgen/farvel og viser at vi ser barnet og dets forældre.
- Fælles arrangementer i løbet af året; eks fællesspisning, arbejdsdage, julefest lign.
- Brug af forældre ressourcer, forældremøder, tværfaglige møder.

Vi har en meget engageret forældregruppe, der går meget op i at vi sammen skaber et godt børnehus for børnene. Dette ses også på vores store, aktive forældreråd der fungerer som gode sparringspartnere for os.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Børn i udsatte positioner støttes af det pædagogiske personale til at deltage i fællesskabet på lige vilkår med de andre børn. Vi arbejder ud fra en anerkendende tilgang og mener, at alle har noget at byde ind med til fællesskabet. Vi møder alle børn med positive forventninger og har øje for, at disse forventninger passer til det enkelte barns nærmeste udviklingszone. Ud fra en inklusionsforståelse omkring børnenes styrker og udfordringer sammensættes mindre grupper, hvori pædagogen kan støtte og guide barnet i den udsatte position til trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Vi ved, at vi har ansvaret for at børnene kan indgå i børnefællesskaberne og at vi er ansvarlige for at tilpasse konteksten omkring børnene.

Vi vurderer børnenes trivsel 2 gange om året via TOPI/Trivsel på tværs. Når vi vurderer, at et barn er i en udsat position, inviterer vi til et bredt samarbejde omkring dette. Forældrene vil altid være en del af samarbejdet. Samarbejdet kan involvere sundhedsplejerske, psykolog, logopæd, fysioterapeut og

familieafdelingen. Ved behov vil vi altid søge sparring og rådgivning hos rette samarbejdspartner. Vi laver handleplaner, har opfølgende samtaler og løbende evalueringer af tiltagene.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

Til at kvalificere den kommende skolestart har vi fokus på, at førskolebørnene indgår i et børnefællesskab med ansvar for sig selv og hinanden i forhold til udvikling af sociale kompetencer, færdigheder samt behovsudsættelse. Børnene øver sig i at håndtere egne konflikter og være i stand til at afhjælpe andres, uden voksenindblanding. Derudover støtter vi børnene i at oparbejde mod og evne til at turde bevæge sig ud på nyt dybere vand, samt understøtter deres lyst til at lære.

Indholdet i vores pædagogiske læringsmiljø med overgangen til skole tager didaktisk afsæt i, at førskolebørnene modnes til skolelivet med konkrete skoleforberedende opgaver alt efter børnenes interessefelter (bogstaver, tal, begreber, opgaveløsninger). For at skabe en større sammenhæng imellem indhold og kultur i børnehaven og skole/SFO, har vi valgt, at opgaver, aktiviteter og materialer kan være så meget i tråd med primærskolens redskaber som muligt for at opnå genkendelighed. Vi inddrager børnenes perspektiv og spørger til deres mening om aktiviteterne, så vi på den måde får gjort dem til aktive medspillere i egen læring.

Derudover samarbejder vi med de omkringliggende skoler om skolebesøg for at skabe en tilknytning og positive forventninger, og vi deltager i Brobygning med den lokale skole, Møllehøj skolen, hvor størstedelen af vores børn har tilknytning. Målet er at skabe en tryk og rolig skolestart, og at personalet på skolen får skabt en relation og kendskab til de enkelte børn.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Vi har en stor interesse i at samarbejde med alle i lokalsamfundet, og er åbne overfor nye samarbejdsformer. Det giver børnene en masse gode oplevelser, og et godt kendskab til lokalområdet, når vi færdes i lokalområdet, eller når vores samarbejdspartnere kommer i vores hus.

TUT: Tapdrup Udeliv og Tennis har vi etableret et samarbejde med i 2020. De arrangerer lege og skattejagter for os 2 gange om ugen. Nogle gange er vi på tennisbanen og leger, og andre gange er vi rundt i lokalområdet.

Private børnepassere: De lokale private børnepassere har tidligere haft deres gang hos os hver onsdag, men grundet Covid-19 har vi desværre måtte sætte dette samarbejde på pause.

Husflid: Husflidsforeningen holder til i lokaler under vores børnehus. De kommer et par gange om ugen, og arbejder i træværkstedet og metalværkstedet.

Kirken: Vi går ofte en tur forbi kirken og kirkegården. Hvert år i december holder kirken en julegudstjeneste for os.

Lokalområdet: Vi har et fantastisk lokalområde som vi udforsker på vores gåture. Det kan være at turen går til Stationsvejens legeplads, til det lille vandfald, i skoven eller ud over markerne. Der er uanede muligheder for oplevelsesrige ture for både vuggestuebørn og børnehalebørn.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal indtages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Vi integrerer det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø ved at gøre velovervejet brug af de fysiske rammer som huset giver mulighed for. Dette gør sig gældende både om formiddagen hvor vi er opdelt i grupper og om eftermiddagen hvor vi mere blandet. Derudover forsøger vi at tilrettelægge rutinesituationer såsom badeværelses besøg og garderobe situationer, således at der ikke er for mange børn på samme tid. Dette gør vi fordi det giver os muligheden for at se og guide det enkelte barn, samt for at nedbringe støjniveauet.

Mht. Stuernes indretning og størrelse har børnehuset nogle lokaler der giver muligheder for forskelligartet indretning som kan tilpasses efter det aktuelle behov for den enkelte gruppe.

Vi gør også god brug af uderummet, da vi har to legepladser med mange muligheder. Særligt vores bagerste legeplads giver børnene muligheder for at fordybe sig i mindre grupper. Dette giver dem anledning til at få følelsen af at være alene, i en mindre gruppe, selvom der er mange andre på legepladsen. Legepladsen

giver også samtidig rig mulighed for at børnene får lov at udfordre deres motoriske evner samt deres sanser, både i form af at klatre i træer, kravle på skrænter og med fingrene i jorden for at finde små dyr.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Læreplanstemaet handler om at skabe læringsmiljøer hvor barnet udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og deltagelseskompetence.

Læringsmiljøet skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder, så de derigennem opbygger tillid til egne potentialer. Børn skal støttes i at

eksperimentere med at håndtere følelser, så det medvirker til at udvikle livsduelighed. Det pædagogiske personale skal derfor invitere børn til at deltage i sammenhænge, hvor grundlæggende erfaringer med demokrati og dannelse skabes. Vi skal støtte børnene i at gå på opdagelse i deres eget og andres liv, ligesom vi skal understøtte børnene i at være vedholdende og innovative.

Vi kan ikke betone nok hvor væsentligt relationsdannelse er for børnenes trivsel og udvikling. At opleve en tryk tilknytning til omsorgspersonerne er væsentligt for alle børn, og i særdelshed for de aller yngste børn. Vi modtager alle børn med respekt for deres personlighed og etablerer relationer herudfra. Gennem en anerkendende tilgang arbejder vi for, at alle børn oplever, at de er en del af et værdifuldt fællesskab.

Vi arbejder med børnenes livsduelighed så de opbygger et godt selvværd og oplever selvtillid. Dette gør vi ved at være nærværende, anerkende børnenes mestring af tingene og ved at indgå i nære, følelsesmæssigt afstemte relationer.

Praksis fortælling:

I Vuggestuen fejrer vi børnenes fødselsdag med sang og en gave bestående af et A4 kort med billeder af forskellige situationer som barnet har deltaget i. På billedet ser vi et barn der er tydeligt begejstret over at se sig selv.

Praksisfortælling:

Hver onsdag i Græshoppegruppen har børnene ordet. Her er det dem der bestemmer hvilke aktiviteter de vil deltage i. Alle bliver hørt og pædagogerne snakker med børnene om hvordan aktiviteterne skal løbe af stablen. I denne fortælling har børnene valgt at der skal males med vandfarver. Et barn sidder på gulvet og leger med biler, han har ikke lyst til at male.

Nogle piger giver den fuld gas med malingen og en finder på, at der også skal glimmer på.

Pædagogen henter glimmeret og kan se, at barnet fra gulvet har rejst sig og nu står i periferien og kigger. Det er tydeligt at han har lyst til at prøve, men mangler modet. Pædagogen spørger: "Har du lyst til at prøve?" Barnet nikker men er tøvende. Pædagogen spørger børnene ved bordet, om de kan lave plads til drengen og måske vise ham hvad han skal gøre. "Den klarer jeg". En af de mest engagerede piger rykker til siden, siger "kom" og inviterer drengen op. "Du skal bare..." Drengen kigger usikkert op på pædagogen som nikker opmuntrende til ham og han går i gang med at male.

Senere samme dag ser pædagogen drengen stå og kigge på sit billede. "Den har jeg lavet" siger han og smiler stolt til hende.

Social udvikling

"Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Vi skaber rum for at børnene kan danne gode venskaber horisontalt og vertikalt. Dette gør vi ved at være delt op i grupper af jævnaldrende, men også ved at have tider på dagen hvor aldersgrupperne er blandede. Dette gør vi om morgenen inden vi deler os ud i grupperne, men også om eftermiddagen hvor vi er fælles

på legepladsen.

Vi har fælles emner i huset hvor der er mulighed for at arbejde på tværs og skabe nye relationer,

Vi arbejder med inkluderende børnefællesskaber hvor alle børn oplever at have deltagelsesmuligheder. Dette gør vi blandt andet ved at dele børnegrupperne i mindre grupper, så børnene har de bedste muligheder for at få øje på hinanden, samt få ro til at danne/vedligeholde venskaber. Vi gør det også ved at vi voksne er gode rollemodeller, der ser alle børn og forældre der kommer i huset.

Billede?

Praksisfortælling:

Vi leger far, mor og børn: Bedstemor (Pædagogen) er på besøg, så mor og far har travlt med at lave mad og moster har travlt med sin lille baby. Mor og far snakker meget ude i køkkenet, dagens ret er hotdogs/ pizza og hvad der ellers findes i legekøkkenet. Far servere pizza og mor servere hotdogs for bedstemor.

En dreng "bryder ind i legen", pædagogen minder ham om at han lige skal spørge først om han må være med. Drengen spørger så "Må jeg være med i legen", en af pigerne svare "ja" til ham, pædagogen spørger derfor hvad han har lyst til at være i legen og han svarer "Jeg vil gerne være far". Til det svarer pædagogen "Det er okay, så er i bare to der er far". Drengen henter en stol hen til bordet og siger "Jeg vil gerne have et pølsehorn". Der kommer 2 piger mere til og spørger om de må være med i legen. Den samme pige er hurtig til at svare ja, også siger pigen nu hvad pædagogen sagde "Hvad vil i være i legen?" Den ene vil være mormor og den anden vil være morfar. Så får mor og far mere travlt i køkkenet med at få serveret mere mad, til de ekstra gæster og lige pludselig siger mor at "Nu er det en restaurant". "Okay" siger bedstemoren og tilføjer "Så skal vi jo have pænt tøj, læbestift og øjenskygge på", dette er afspejler mormor og morfar og gør det samme.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Her i børnehuset er vi meget bevidste om at vi er sproglige rollemodeller. Vi arbejder ud fra at udnytte de sproglige kompetencer barnet allerede besidder.

Vi er opmærksomme på at støtte børnene i deres sproglige udvikling som foregår i de forskellige læringsmiljøer der opstår i løbet af en dag:

- De planlagte pædagogiske aktiviteter.
- De daglige rutinesituationer, som spisesituationer, garderoben og ved bleskift og toiletbesøg.
- Børnenes leg.

I vuggestuen sætter vi ord på alt hvad vi ser og oplever sammen med børnene samt deres følelser og handlinger.

Vi hjælper dem med at udtrykke egne ønsker og følelser overfor andre børn, og øver os sammen i at bruge enkelte tegn, såsom stop-tegnet.

I børnehaven bruger vi samtalestrategierne som vi har fået fra logopæderne i Viborg Kommune, fx ved at hjælpe barnet med at sætte ord på når noget er svært. I børnehaven arbejder vi også med benævnelse af hvad børnene er optaget af. Dette kan være både hvilke følelser de oplever samt hvad de gerne vil lege. Derudover arbejder vi med børnenes generelle sproglige dannelse. Dette gør vi gennem læsning af bøger, rim og remser og opdigtede fortællinger hvor børnene er en del af denne fortælling.

Praksisfortælling:

En gåtur i børnehøjde.

Vi er på sansetur med de yngste børn i vuggestuen for at opleve hvad der sker i naturen lige nu

Når vi går hjemmefra er det planlagt hvor vi, som udgangspunkt skal hen, men mange gange når vi ikke så langt, da børnene bliver optaget af det de møder på deres vej.

Dette kan både være store ting som maskiner og små ting som et bær eller en vandpyt. Der prioriterer vi at der er tid til at følge børnenes spor og deres evne i at fordybe sig i de ting de møder. Dette er en meget vigtig del af vores pædagogiske praksis.

Her har Victoria fundet et lille bær og kommer stolt og viser det. Det giver anledning til en snak om dets form og farve, størrelse, om vi må spise det, kan fuglene spise det. hvor kommer det fra og alt andet et bær kan give af samtale.

Billede?

Praksisfortælling:

Vi holder samling og læser bogen "Bamseven, hvor bamsevenen sidder på hylden og barnet vælger i bogen. Børnene får sin bamseven og dagen efter kommer børnene og spørger, hvorfor har vores bamseven ingen sløjfe når den rigtige bamseven har. Derefter syede vi sløjfer på bamsevenerne.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Vi er en DGI børnehave, hvilket betyder, at dette tema fylder meget i vores i vores bevidsthed når vi planlægger hverdagen

- Vi har en gymnastiksal, hvor hver gruppe har en fast dag.
- Vi har faste turdage ud af huset i børnehaven og for de ældste vuggestuebørn.
- Nogle børnegrupper har børnemassage og mindfulness en fast dag i ugen hvor børnene masserer hinanden til meditations musik.
- Vi stimuler sanserne på mange forskellige måder, fx ved at børnene benytter sandkassen meget hvor der både bliver følt, smagt og kastet på sandet. Men også i form af vores store legeplads som er imellem to skrænter hvor børnenes motoriske evner bliver udfordret i kraft af at de løber op og ned, af dem og benytter legetårn, gynger legehuset på toppen af bakken. Her kan vi også understøtte at børnene får muligheden for de mere vilde og udfordrende lege.
- Vi samarbejder med lokalforeningen TUT som opstiller motorikbaner, laver lege på tennisbanen og laver en skattejagt for os.
- Vi har ”morgengymnastik” med forskellige aktiviteter hver morgen som både voksne og børn er en del af.
- Vi motiverer børnene til at deltage i vokseninitierede aktiviteter og vi griber børnenes initiativ ved nysgerrigt og aktivt at gå med dem i deres initiativer.
- Ved at vi har opbygget en tillid til børnene kan vi drage nytte af når vi skal motivere børnene til at skubbe deres grænser.
- Vi kan se at børnene er motiveret for bevægelse ved at børnene griber de lege som vi voksne har sat i værk. Men også når børnene udfordrer vi voksne til bevægelse.
- Vi motiverer vi børnene til bevægelse ved at vi udviser begejstring for de små udviklingstrin vi ser. Feks. I vuggestuen når et barn begynder at kravle eller når de tager deres første skridt og vi smiler og opmuntrer dem.
- Vi følger børnenes initiativ til hvordan de vil bevæge sig ved at ændre på indretningen. Det kan for eksempel være at følge børnenes initiativer om at lave en rutsjebane i gymnastiksalen ved at tage en plint og ligge en tyk madras over. Det kan også være at lave en balancebanen inde på en af stuerne.

Praksisfortællinger:

Udeleg i vuggestuen.

De yngste vuggestuebørn er i gang med leg i sandkassen. Der er fokus på sanserne og børnene undersøger omgivelserne og er nysgerrige. De finder ud af hvad sand er, og hvad det kan bruges til. Der bliver smagt og følt på sandet. Det kastes med, det kommes i spande og der graves i det med hænder og skovle.

De 4 årige er på tur. Vi har vores bevægelsesterning med, og den er landet på løb og derefter gå-på-line. Børnene har sammen lavet de line af græsstrå.

Vi styrker her børnefællesskabet og deres indbyrdes relationer, da de sammen laver linen. Deres motorik styrkes sammen med deres selvværd, når de mestrer at gå på linen eller når de kan løbe lidt længere end de kunne sidste gang.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Natur.

I Tapdrup Børnehus går vi på rigtig mange ture ud af huset. Vi har et skønt lokalområde der byder på skov, marker og vand. På vores ture ud af huset mærker vi årstidernes skiften. Vi er nysgerrige på de forskellige årstiders kendetegn. Det kunne være forårets grønne blade, sommerens varme, efterårets svampe og frugter samt vinterens kulde og bare grene. Ved at færdes i det samme, men forskellige miljøer, gør vi børnene opmærksomme på, hvordan årstiderne skifter. Når vi færdes i naturen, er de voksne meget engagerede, lyttende og fortællende. Vi følger børnenes spor samt gør børnene opmærksomme på ting de ellers ikke ville se. Det kunne være en snegl på vejen eller måske en sjælden sommerfugl. Ligger der mange agern på bakken kunne snakken handle om træer og om hvilke dyr der kunne finde på at spise dem. Oftest leder de voksnes fortællinger til historier fra børnene som gerne fortæller om oplevelser de har haft i andre sammenhænge. Vi leger viden ind sammen med børnene. Vi kobler ofte udeliv sammen med science-begrebet. Det kunne f.eks. være undersøgelse af livet i vandet i vores lokale branddam. Ved at besøge de samme steder ofte bliver børnene trygge ved at færdes i naturen og kan være undersøgende og nysgerrige.

Udeliv.

I Tapdrup Børnehus er vi meget ude. Vi har to skønne legepladser der indbyder til mange forskellige typer af leg. På den bagerste legeplads er der mulighed for varieret motorisk udfoldelse, små gemmesteder til ”hemmelige” lege, gyngen og sandlege. Vi har et bålsted som vi ofte bruger, nogle gange blot til hyggebål men også til at tilberede små måltider på, sammen med børnene. Mange indendørsaktiviteter er nu flyttet udenfor, så der er også mulighed for kreative udfoldelser som vi før Corona-tiden lavede inde. På den forreste legeplads er der ligeledes mulighed for fysisk udfoldelse, da vi her kan cykle og spille bold samt hænge på hovedet og gynges i den store gynges. Vi ser forskellige typer af leg på de to legepladser. Vi indtager oftest vores eftermiddagsmad udenfor.

Science.

I Tapdrup børnehus arbejder vi med science ved at være optagede af det, som børnene er optagede af. Vi følger med når et barn f.eks. siger "Hvordan kan det være at....?". Sammen med børnene undersøger vi det pågældende emne. Det kan for eksempel være et spørgsmål om vinden. I undersøgelsesprocessen bliver der eksperimenteret med vind, det kan være ved at lave vindmøller og drager. Der synges sange om vind og der læses bøger om emnet. På iPaden ser vi film. Vi kan for eksempel prøve at mærke henholdsvis kold og varm luft i ansigtet med en føntørrer.

Vi arbejder meget med matematisk opmærksomhed udenfor, fordi naturen har mange former og farver og indbyder til leg. Sten, grene og kogler kan bruges til at tælle med, men i et svuhtag kan de forvandles til penge i en købmandslæg eller blive til trolde eller dukker.

Praksisfortælling:

Vi er på tur til Stationsvejens legeplads med den yngste børnehavegruppe. Da vi leger på legepladsen, finder et barn pludselig et æble på jorden. Barnet kigger op, og der er masser af æbler i det store æbletræ. Vi voksne ender med at løfte alle børnene op for at plukke deres egne æbler. Vi smager på dem, de er lidt sure og det giver anledning til sjove grimasser. Børnene på billedet har et fællesskab omkring de sure æbler. Nogle turde smage mens andre var mere tilbageholdende. Det endte med, at alle smagte.

Vi vælger at have mange turdage i grupperne, for at give børnene oplevelser med de mange muligheder naturen og vores nærområde byder på.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Howdan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

- Vi har tradition for at tage på cykelture og være i bevægelse. Tage på tur ud af huset.
- Vi tager på biblioteksbesøg – LAB med bevægelsesspil på gulv, iPads i eventyrрум
- Teater er prioreret højt i Tapdrup børnehus.
- Vi har også tradition for at holde børnenes fødselsdag.
- Vi er gode til at klippeklister og bruge forskellige materialer, også naturmaterialer. Vi maler små malerier, har indimellem haft vandfarver med udenfor og malet på store ark papirer. Vi har hjemmelavet modellervoks, som børnene har været vilde med. Vi har malet på sommerferiekasser og sten. Vi har haft børn til at tage fotos af naturen og hinanden. Vi har tegninger, perleplader, perlekranse. Vi har snakket om farver og former i naturen, og har efterhånden rykket flere aktiviteter ud i naturen.
- Sandkasseleg hvor børnene laver kager, har små butikker og er kreative. De bygger sandslotte osv.
- Junglegangen og havdyrene på badeværelset gør børnene interesseret i hvad det er for nogle dyr.
- Ift. æstetikken er det vigtigt at børnene bliver præsenteret for et produkt eller en vist model, så de ved hvad målet er. F.eks. når man skal lave et spøgelse. Ud fra dette skal de have mulighed for at lave deres eget udtryk. Børnene vil meget gerne have det med hjem, men nogle gange må de vente, så vi kan have glæde af produkterne i børnehaven og se på forskellige former og farver.

Tapdrup Børnehus kultur: Årstidsbestemte temaer:

- Februar:** Fastelavn
Marts/april: Påske-kreativitet og bedsteforældredag
Juni: Sommerudflugt, kolonitur og Sankt Hans
August: Sensommerfest/ børnehavens fødselsdag
September: Høst og efterårstema
Oktober: Kartofler og æble projekt samt Halloween
December: Lucia, julekreativitet, julegaver.
Vi går i kirke i december og pynter juletræet der.

I vuggestuen har børnene lavet deres eget halloweenpynt, som skal bruges til en halloween fest sidst i oktober måned.

Børnene mærker en forventningsglæde, når de hjælper med at forberede spøgelse, klipper græskarhoveder, lave edderkopper, og skærer græskarlygter. Alt dette er med til at forberede børnene til en fælles halloween festdag.

Praksisfortælling:

Forløb med de ældste børnehavebørn:

Arbejde før, under og efter en teaterforestilling.

Metamorfose:

Først i forløbet havde vi besøg af en naturvejleder, som med sin krop viste os udviklingen af f.eks. en sommerfugl larve.

Efterfølgende havde han nogle billeder af forskellige dyr, så udviklingen af metamorfose blev understøttet visuelt.

Ugen efter var vi inviteret til udendørsteater i Teglmårken. Stykket omhandlede metamorfose og viste udviklingen fra æg til flue. Hele teaterstykket omhandlede også en fortælling, hvor børnene var musikanter. Hver børnehavegruppe havde hver deres instrument område. Nogle slog på tromme, nogle havde rasler, nogle slog på skralder, nogle slog på træstykker/xylofon og nogle havde en rasta/ et træinstrument. Børnene blev instrueret i hvad de skulle gøre og spillede på skift, på deres gruppe instrument. Vi oplevede at børnene blev meget optaget af at være med i denne fortælling og var begejstret.

I den efterfølgende uge klippede børnene deres egne sommerfugle og gav dem deres eget udtryk. Derudover har Solveig nogle plastikfigurer, som vi har hængt op. Disse figurer viser sommerfuglens udvikling.

Billede?

Evalueringsskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringsskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringsspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

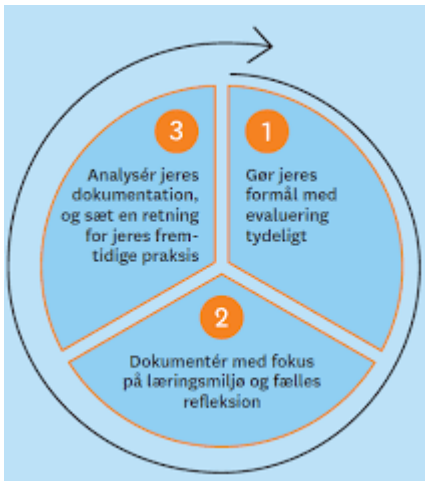
Hvordan skaber vi en evalueringsskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Her kan I kort beskrive jeres arbejde med at etablere en evalueringsskultur som en del af det daglige pædagogiske arbejde. I kan fx beskrive, hvordan I arbejder systematisk med evaluering, om I arbejder med særlige metoder, om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med et særligt fokus, samt hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter og reflekterer over jeres pædagogiske praksis mv.

Vi er i den spæde start med at etablere en evalueringsskultur i børnehuset. Vi ønsker at blive bedre til at vurdere sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Vi skal lære at anvende data for at etablere en mere gyldig viden om egen praksis og dermed kvalificere de næste beslutninger på baggrund heraf.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Her kan I fx kort beskrive, hvordan evaluering af læreplanen kan ses i forhold til jeres evalueringskultur i hverdagen.

Følger ☺